(hetven), *Szabó* László és *Vadkerti* Menyhért járási erdőőröknek 50—50 (ötven-ötven), *Gudor* József városi erdőőrnek 70 (hetven), *Tóth* István, *Molnár* Lajos és *Fóris* Samu erdőszolgáknak 40—40 (negyven-negyven) korona jutalmat engedélyeztem és az illető vármegyék főispánjait felkértem, hogy *Gábor* Pálnak, mint a háromszékvármegyei Nyén község volt urbéresei elnökének, továbbá *Berde* Mihálynak, mint az ugyanezen vármegyében lévő laborfalvi közbirtokosság elnökének és végre *Lukács* Károlynak mint a brassóvármegyei Hosszufalu község jegyzőjének az erdősitések körül kifejtett dicséretes buzgalmukért elismerésemet fejezzék ki.

Végül értesitem a czimet, hogy egyuttal az iránt is intézkedtem, hogy az elismerő okmányok az illető vármegyék főispánjai utján az előbb megnevezett birtokosoknak megküldessenek s hogy az adományozott jutalmak s engedélyezett pénzsegélyek az illető m. kir. adóhivatalok által a kerületi kir. erdőfelügyelőségek által megfelelően láttamazott nyugta ellenében haladéktalanul kifizettessenek.

Budapest, 1901. deczember hó 19-én.

A miniszter megbizásából:

Sóltz Gyula,
min. tanácsos, orsz. főerdőmester.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hozzászólás néhány erdészeti müszó helyesbitéséhez. Azt hiszem alig van valaki tisztelt szaktársaim közül, a ki ne lett volna már egyszer-másszor olyan helyzetben, hogy erdőgazdaságunkat érintő beszélgetés közben, azirán érdeklődő nem szakembernek egyes mü-szavunk értelmét és használatát ne kellett volna megmagyaráznia, mert az illető, — bár értelmes magyar ember volt, — nem értette meg kifejezéseinket.

Időszerünek és támogatásra méltónak tartom tehát a Földes János ur által felvetett s az E. L. mult évi deczember havi füzetében megjelent inditványt, hogy t. i. néhány erőltetett erdészeti

mü-szavunkat kiküszöbölve, helyettük magyarosabb kifejezéseket hozzunk használatba.

Lehetnek tisztelt szaktársaink közül olyanok, kik talán ezt feleslegesnek s a mü-szavak képzését már bevégzettnek tartják, ugy vélekedvén, hogy „hiszen az erdészek ugyis megértik, a nagy közönséget pedig ezek a dolgok ugy sem érdeklik."

Épen ez a baj, hogy közönségünkben még mindég nincs elég érdeklődés az erdészeti ügyek iránt. Már pedig az erdészeti tudomány nem lehet s nem is akar a laikusok elől kinai fallal bekeritett elvont tudomány lenni.

Sőt ellenkezőleg nekünk erdészeknek feladatunk szakunkat minél kiterjedettebb körben ismertté s lehetőleg *népszerüvé* tenni.

Azt hiszem ezen feladatunk megoldásához már az is némileg közelebb vezet, ha magunkat nem csak általunk értett *„egyezményes jelek"* által, hanem minden magyar ember által könnyen megérthető, egyuttal a szakszerü fogalmaknak is megfelelő *„müszavakkal"* fejezzük ki.

Ezek előrebocsátása után megkisérlem tehát én is a Földes János ur által felsorolt, valóban rossz hangzásu müszavak helyett — szerény véleményem szerint — jobbakat ajánlani.

1. A *„forda"* szó szerintem sem megfelelő, mert nem magyaros és csak a szakember érti alatta azt, amit vele tulajdonképen kifejezni akarunk, vagyis röviden azt az időt, melynek elteltével a vágásokkal ujra oda jutunk vissza, ahonnan kiindultunk. De nem tartom megfelelőnek a *„forgó"* szót sem, mert ez önkéntelenül is egy bizonyos központkörüli forgásra figyelmezteti az embert.

Mindkettőnél jobbnak tartom s elfogadásra ajánlom a *„vágásforduló"* vagy *„fordulási idő"* kifejezést.

2. Az *„állab"* szó szintén eröltetett. De az *„állomány"* szó sem felelne meg a czélnak, mert ez már szerintem többet t. i. az állabok összességét fejezné ki. Az *„állomány"* szót én inkább az üzemterveinkben előforduló *„fakészlet"* szó helyett alkalmaznám; utóbbit pedig inkább csak a raktározott, tehát már kitermelt faanyagokra vonatkoztatnám.

Mivel pedig se az *„állab"* se az *„állomány"*, se pedig az *„állovány"* nem fejezi jól ki azt, amit mi állab alatt értünk,

jobb azonban egyelőre nincsen, helyesebbnek vélem a már megszokott „*állab*“ szót jövőben is használni.

3., A „*zárlat*“ szó határozottan németes és nem fejezi jól ki azt, amit tulajdonképen mondani akarunk, vagyis a fáknak bizonyos foku sürüségét.

De nem tartom megfelelőnek a F. J. ur által ajánlott „*borulás*“ szót sem, bár ennek magyaros hangzása ellen kifogást tenni nem lehet s némileg ki is fejezi azt, amit mi a „*zárlat*“ alatt értünk.

Nem tartom megfelelőnek pedig azon okból, mert nézetem szerint a „*borulás*“ inkább csak a lombozatra, mint a törzsek állására vonatkozhatik; ugy hogy egy nemteljes zárlatu erdő is beborulhat, lombjaival egymást érve és takarva. Továbbá ez inkább csak a lombfákra s főleg azok tavaszi kizöldülésére, illetve beborulására volna alkalmazható; mig a „*zárlat*“ alatt a törzsek bizonyos foku sürüségét kell értenünk.

Én tehát jobbnak s megfelelőbbnek tartanám egyszerüen a „*sürüség*“ szót használni, mely alatt aztán a kivánt teljes vagy %-okban kifejezett, nem pedig a kellőnél is nagyobb sürüség volna értendő. Hiszen utóbbira van kifejezésünk: „*tulsürü*“, „*igen sürü*“, *áthatolhatlan sürü*“ *stb.*

A mezőgazda látva egy sikerült buzavetést rendesen igy szól: „szép, sürü, egyenletes vetés.“ Tehát a „*sürü*“ jelzést csak a normális sürüségre alkalmazza. A kellőnél sürübb vetésre pedig azt jegyzi meg: tulsürü, megfog dőlni.

De leginkább feltaláljuk a jó magyaros kifejezéseket a népdalokban. Több népdalunk van az erdőről, melyekben a „*sürü*“ szó többnyire az erdő szépségének kifejezésénél nyer alkalmazást. Mint pl. „*Sürü* erdő kerek erdő árnyában...“, vagy: „Sötét erdő *sürü*-jében...“ stb.

Én tehát ismételten ajánlanám a „*zárlat*“ helyett a „*sürüség*“ használatát.

4. Végül, bár teljesen osztom a F. J. ur véleményét, midőn a tenyésztés tárgyát képező fáknak szabadabb állásba jutását elősegitő müveleteket a „*ritkitás*“ vagy „*gyérités*“ szavakkal óhajtja kifejezni, de már az ezen müveletek osztályozására ajánlott „*gyom-*

láló vágás", „*erdölések*" és „*bontóvágás*" müszavakat nem fogadhatom el a következő okokból:

a) A gyomlálás alatt inkább csak olyan müveletet értek, melyet minden különösebb erőkifejtés nélkül végez az ember, többnyire puszta kézzel, mint pl. a csemetegyomlálás, veteménygyomlálás stb. De ha már egy erdőt kell az erdei gyomtól s a tenyésztés tárgyát nem képező fanemektől megszabaditani, mely müveletnél a munkás már többnyire fejszét is használ, ennek kifejezésére én jobbnak tartom a jelenben is használatban levő „*tisztitó vágás*" müszó használatát.

b) Az „*erdölések*", valamint az általánosan használt „*áterdölések*" szavakat szintén nem tartom magyarosaknak, miért is ezek helyett a „*ritkitó vágás*" használatát ajánlanám. *)

c) A „*bontó vágás*" szó behozatalát pedig, bár ennek valóban megvolna a maga jelentősége és a jó magyarságnak is megfelelne, nem tartom szükségesnek, mert amig előhasználatról van szó, mindég használhatnók a „ritkitó vágás" elnevezést.**)

Főhasználatoknál pedig midőn t. i. a fokozatos felujitó vágásmód alkalmazása mellett az első vágás beállitásával a fák sürüségét bontjuk meg, hogy az állva maradt törzsek több fény és világossághoz jutva, mintegy ösztönöztessenek a magtermésre, én ezen müvelet jelzésére teljesen megfelelőnek s a jövőre is megtartandónak találom a már megszokott s elég jó hangzásu „*előkészitő vágás*" kifejezést. *Kiss Ernő.*

Fabevitel Portugáliába. Portugáliában a fenyőerdőket már évek óta kimélet nélkül irtják és a nyers faanyagot bányafa gyanánt szállitják Angliába. Ujabb erdősitések alig fordulnak elő, miért is lisszaboni főkonzulátusunk ugy véli, hogy Portugália mindinkább *fokozódó fabevitelre* fog szorulni. A svédországi behozatal ez évben sokkal jelentékenyebb volt, mint az eddigiekben. Mintegy

---

*) Az erdölés szó magyarsága ellen ugy hisszük, nem lehet kifogást tenni; ez a kifejezés a nép köréből ered. A ritkitó vágás alatt eddig egészen mást, már a főhasználat körébe vágó használatot értettünk. *Szerk.*

**) Itt ugy látszik némi félreértés forog fenn. Földes János a bontó vágás alatt nézetünk szerint szintén az előhasználat körén kivül álló használatot ért, a németek Lichtungsbetrieb-jét.

6000 standard *) hozatott be a f. évben az előző években bevitt 4000 standard-dal szemben. Ennek következményeit képezték a nyomott árak, mit a Svédországban bekövetkezett árcsökkenés még jobban fokozott.

Hajlitott fabutor. *Rio de janeiroi* főkonzulátusunk jelentése szerint a *hajlitott fabutor* tartósságáért, könnyüségéért (mely utóbbi a forró égalj alatt megbecsülhetetlen előny) és olcsóságáért Braziliában nagyon kedvelt áru, melyből ezen köztársaságnak nagy bevitele van. Braziliában (Rio de Janeiroban és San.-Paoloban) vannak ugyan hajlitott fabutorgyárak és az északamerikai Egyesült-Államokból olcsóbb székek érkeznek Braziliába, de ezek még mindig drágábbak, mint a mi hajlitott fabutoraink.

Fakivitelünknek hatalmas versenytársa támadt a bulgár fatermelésben. Bulgáriában a fával pusztitó gazdálkodást üznek, de az anyag számos évre elégséges, hogy nemcsak Bulgáriát, hanem a szomszédterületeket is eláraszsza olcsó faanyaggal. A bulgár fa már Belgrádig konkurál.

A luczfenyőből készült deszka m^3-ként pl.:

bulgár áru	44 d.
magyar áru	75—80 d.

Az is baj, hogy fűrészteleptulajdonosaink, illetve fakereskedőink nem akarnak a Szerbiában használt mértékegységgel számitani.

Madárpusztitás Egyiptomban. Rég ismert dolog, hogy Itália a madárpusztitás hazája. Afrika északi partvidékén, különösen pedig Egyiptomba szintén az olaszok hozták magukkal ezt a szokást, melyet most már minden belföldi üz. Ha itt a szeptember, óriási hálókat feszitenek ki karók között a part mentén. Persze az énekes madarak, a melyek halálrafáradtan érkeznek meg a partra, csak ugy potyognak a hálókba, a honnan már nincs menekülés. Óriási mennyiségü madarat fognak s pusztitanak el ilyen módon. A fürjek ellen valóságos irtóháborut inditottak. A fürj-fogással leginkább a beduinok foglalkoznak. A part mentén óriási területeken sás- és nád-kötegeket helyeznek el. A fürj halálrafáradva érkezik a partra s elbujik ezek alá a kötegek alá pihenni.

*) 1 standard = 4·672 m^3. *Szerk.*

A beduin azután végigjárja a területet s összefogdossa a magukkal tehetetlen fürjeket.

Uj köböző táblák. Hundt József bajor erdész igen czélszerü köböző táblákat szerkesztett, a melyek a külföldön széleskörü elterjedésnek örvendenek. Megjelenésük idején földmivelésügyi kormányunk is figyelmeztette alantas hatóságait e táblázatokra, melyek a hosszakat deczimétereс fokozatokban 36 *m.*-ig tartalmazzák. A hosszadatok minden köbtartalom-sor mellett ismétlődnek, a sor és rovatok eltévesztése tehát teljesen ki van zárva. A táblázatok alakja és kiállitása is igen megfelelő, ugy, hogy állitólag 1000 köbözés végezhető óránkint. Kaphatók a szerzőnél, Schalding (Passau) Bajorország. Az I. sz. teljes táblázat ára 5 K., a II. sz. táblázaté, a mely csak 21 *m.* hosszig terjed, 2 K. 40 f., a III. számué, mely a hosszakat csak méteres fokozatokban tartalmazza, 1 K. 20 f.

Halálozások. *Szalay* József m. k. főerdész (Szeged) az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja és *Kendefi* Emil m. k. főerdész (Szászsebes) meghalt. *Béke hamvaikra!*

Helyreigazitás. Az Erdészeti Lapok 1901. évi XII. deczemberi füzetének 1201. oldalán a következő számadatok helyesbitendők:

5.978,350	helyett	5.978,340
4.928,440	„	5.728,440
10.906,780	„	11.706,780.